

412/2538

การก่อเกิดพรรคการเมืองและปัญหาพัฒนาการ :

ศึกษากรณีพรรคความหวังใหม่

พันตำรวจโทกรินทร์ อินทร์แก้ว

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาการปกครอง

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2538

ISBN 974-631-669-9

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

I16758274

PARTY FORMATION AND PROBLEMS OF DEVELOPMENT :
A CASE STUDY OF THE NEW ASPIRATION PARTY

POL. LT. COL KREERIN INTRAKAEW

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Arts

Department of Government

Graduate School

Chulalongkorn University

1995

ISBN 974-584-283-4

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การก่อเกิดพรรคการเมืองและปัญหาพัฒนาการ :
 ศึกษากรณีพรรคความหวังใหม่
 โดย พันตำรวจโทกรินทร์ อินทร์แก้ว
 สาขาวิชา การปกครอง
 อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็น
 ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

[Handwritten Signature]

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร.สันติ ฤกษ์สุวรรณ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

[Handwritten Signature]

.....ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ประหยัด หงษ์ทองคำ)

[Handwritten Signature]

.....อาจารย์ที่ปรึกษา

(รองศาสตราจารย์ พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว)

[Handwritten Signature]

.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.อนุสรณ์ ลิ้มมณี)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

กรรีนทร์ อินทร์แก้ว, พ.ด.ท. : การก่อเกิดพรรคการเมืองและปัญหาพัฒนาการ : ศึกษากรณีพรรค
ความหวังใหม่ (PARTY FORMATION AND PROBLEMS OF DEVELOPMENT : A CASE
STUDY OF THE NEW ASPIRATION PARTY) อ.ที่ปรึกษา : รศ. ดร.พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว, 184 หน้า.
ISBN 974-631-669-9

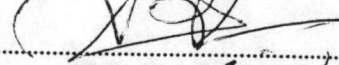
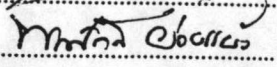
การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์ที่จะทราบความเป็นมา และการก่อกำเนิดของพรรคความหวังใหม่ในกระบวนการทางการเมืองไทย บทบาทการดำเนินงานของพรรค และปัญหาในการสร้างความเข้มแข็งของพรรค อันจะนำไปสู่การทำความเข้าใจลักษณะพัฒนาของพรรคการเมืองไทยได้ส่วนหนึ่ง โดยมีสมมุติฐานว่า ความสำเร็จในการปฏิบัติงานในหน้าที่ราชการของพลเอกชวลิต ยงใจยุทธ เป็นพลังผลักดัน ให้เกิดการจัดตั้งพรรคความหวังใหม่ โดยมีพลเอกชวลิต ยงใจยุทธ เป็นผู้นำ และพรรคความหวังใหม่มีอุดมการณ์ที่มุ่งมั่นพัฒนาประชาธิปไตยไทยในรูปแบบใหม่ แต่ก็ประสบปัญหาในการดำเนินการหลายด้าน การศึกษาวิจัยเรื่องนี้ ใช้วิธีการวิจัยเอกสาร ประกอบกับการสัมภาษณ์ผู้นำพรรคบางคน ในช่วง ปี 2537

ผลการศึกษายืนยันสมมุติฐาน โดยพบว่า พรรคความหวังใหม่ก่อเกิดขึ้นท่ามกลางภาวะวิกฤติทางการเมือง จากพลังผลักดันด้านภาวะผู้นำของพลเอกชวลิต ยงใจยุทธ ที่ประสบความสำเร็จจากการปราบปรามผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ในประเทศ โดยความเชื่อว่า ภายใต้การนำของพลเอกชวลิต ยงใจยุทธ จะสามารถพัฒนาการเมืองแบบประชาธิปไตยของไทยในแนวทางใหม่ได้

อย่างไรก็ตาม ภายใต้บริบทของเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมทางการเมืองของไทยในช่วงสมัยดังกล่าว รวมถึงการต่อต้านจากผู้นำทหารบางคน และภาวะการนำของ พลเอกชวลิต ยงใจยุทธ ในรัฐบาลผสม ไม่สามารถสร้างความเข้มแข็งให้แก่พรรคได้ตามความคาดหวัง แต่กลับประสบกับอุปสรรคนานัปการที่ยากต่อการแก้ไข จนทำให้พรรคมีความอ่อนแอลง.

ภาควิชา การปกครอง
สาขาวิชา การปกครอง
ปีการศึกษา 2537

ลายมือชื่อนิสิต *พ.ด.ท.*
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา *พ.ด.ท.*
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

C531908 : MAJOR GOVERNMENT
KEY WORD:

: PARTY FORMATION / NEW ASPIRATION PARTY / THAI POLITICS.

REERIN INTRAKAEW, POL. LT. COL. : PARTY FORMATION AND PROBLEMS OF

DEVELOPMENT : A CASE STUDY OF THE NEW ASPIRATION PARTY. THESIS ADVISOR

ASSO. PROF. PORNSAK PHONGPHEAW Ph.D. 184 pp. ISBN 974-631-669-9

The objective of this study is to analyze the background, process of party formation, role and problems of development of the New Aspiration Party in the Thai political process. This would also contribute to an understanding of Thai political development.

The hypotheses are that General Chavalit Yongchaiyuth's charisma and his achievement in suppressing Communist insurgency in the past are the main factor in the formation of the party; and the party ideology is to create a new pattern for Thai democracy in the Thai political arena.

Methodology used in the study is documentary research and interviewing key personnel of the party during 1994.

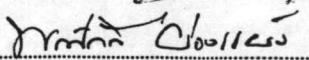
The study confirmed the hypotheses that the main factors of the Party formation and cohesion are General Chavalit Yongchaiyuth's charisma as "Mr Clever", his image of a new aspiration in army administration, and his idea of "democratic restoration." However, the New Aspiration Party experienced many problems of development, such as their opposition to the previous military junta, the strong influence of current trend of "Cleptocracy" in Thai politics, and its unsuccessful participation in the coalition government. These are now bringing about party decay instead of party development.

ภาควิชา..... การปกครอง

สาขาวิชา..... การปกครอง

ปีการศึกษา..... 2537

ลายมือชื่อนิสิต..... พ.ว.พ.

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นกระบวนการวิชาในหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต ซึ่งเป็นวิชาที่
กระผมได้เลือกศึกษา ค้นคว้า และวิจัย เพื่อให้ทราบถึงการก่อเกิด การพัฒนาการ พรรคการเมือง
รวมทั้งปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ซึ่งเชื่อว่าจะมีประโยชน์ต่อการศึกษาพรรคการเมืองและ
การอ้างอิงเพื่อการศึกษาที่เกี่ยวข้องในโอกาส ต่อไปได้

ความบกพร่องในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ กระผมต้องขอกราบอภัยมา ณ โอกาสนี้ แต่หาก
จะมีความสมบูรณ์ครบถ้วน และมีสาระประโยชน์ใด ๆ ต่อผู้ที่ได้มีโอกาสนำไปใช้หรือศึกษาเรื่อง
หนึ่งเรื่องใด ขอยกเอาคุณงามความดีเหล่านั้นมอบให้แก่ รศ.ดร.พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว ซึ่งกระผมถือ
ว่าเป็นผู้จุดดวงไฟส่องทางให้พบแสงสว่างและได้กรุณาเสียสละในการให้คำปรึกษาโดยตลอด
หลักสูตร รวมทั้ง รศ.ประหยัด หงษ์ทองคำ และ รศ.ดร.อนุสรณ์ ลีम्मณี ซึ่งได้กรุณาและตั้งใจ
เป็นกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ด้วยความเต็มใจยิ่ง นอกจากนี้ กระผมขอขอบ
พระคุณสมาชิกพรรคความหวังใหม่ทุกคน รวมทั้ง พล.อ.ชวลิต ยงใจยุทธ ซึ่งวิทยานิพนธ์ฉบับนี้
ได้กล่าวอ้างและบันทึกพฤติกรรมต่าง ๆ ในทางการเมืองไว้ อาจกระทบกระเทือนต่อความรู้สึก
บ้าง ซึ่งทำให้เนื้อหาสาระของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

การทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นการสร้างเอกสารทางวิทยาการชิ้นเล่มหนึ่งในบรรณพิภพ
เท่านั้น ภายหลังจากกระผมได้ถือกำเนิดมาจากคุณพ่อศรี-คุณแม่คง อินทร์แก้ว และการช่วยเหลือ
สนับสนุนจากคุณพ่อประวิทย์-คุณแม่อรุณี โรจนเพียรสถิต และคุณนันทา อินทร์แก้ว อีกทาง
หนึ่ง ซึ่งกระผมไม่สามารถสรรหาคำพูดใด ๆ หรือการแสดงออกในการขอบคุณด้วยสิ่งใดได้ต่อ
พระคุณที่ได้รับจากท่านนอกจากสัจจะวาจาที่ได้บันทึกไว้อยู่วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เท่านั้น.

พันตำรวจโทกรินทร์ อินทร์แก้ว

พฤษภาคม 2537

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ.....	ก
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ข
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ค
สารบัญตาราง.....	ฉ
สารบัญรูป.....	ช

บทที่

1. บทนำ.....	1
ความเป็นมาของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	5
สมมุติฐานในการศึกษา.....	5
วิธีดำเนินการศึกษา.....	5
ขอบเขตของการศึกษา.....	6
ข้อจำกัดในการศึกษา.....	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	7
2. แนวความคิดทางทฤษฎี.....	8
พรรคการเมือง.....	8
ความหมายของพรรคการเมือง.....	8
ความสำคัญของพรรคการเมือง.....	10
การก่อเกิดพรรคการเมือง.....	11
ความจำเป็นของพรรคการเมือง.....	18
หน้าที่และบทบาทของพรรคการเมือง.....	20
การจัดองค์กรของพรรคการเมือง.....	22
สาขาพรรค.....	26
ลักษณะของสาขาพรรค.....	28
หน้าที่และบทบาทของสาขาพรรค.....	29
การบริหารสาขาพรรค.....	30
ปัญหาสำคัญบางประการของพรรคการเมือง.....	31

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
2. ความเป็นสถาบันของพรรคการเมือง.....	37
พรรคการเมืองไทยกับการเงินของพรรค.....	40
ภาวะผู้นำ.....	42
คุณสมบัติผู้นำ.....	46
สรุป.....	49
3. ความเป็นมาของพรรคการเมืองไทย.....	75
พรรคการเมืองที่เกิดขึ้นก่อนการเปลี่ยนแปลงปี พ.ศ. 2475.....	50
พรรคการเมืองที่เกิดขึ้นหลังการเปลี่ยนแปลงปี พ.ศ. 2475-2498.....	50
พรรคการเมืองในช่วงปี พ.ศ. 2489-2498.....	51
พรรคการเมืองที่ก่อตั้งขึ้นในช่วงประกาศใช้รัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2489.....	52
พรรคการเมืองภายใต้ พ.ร.บ.พรรคการเมือง พ.ศ. 2498.....	54
พรรคการเมืองในช่วงปี พ.ศ. 2500.....	55
พรรคการเมืองในช่วงปี พ.ศ. 2511.....	57
พรรคการเมืองในช่วงปี พ.ศ. 2534.....	61
พัฒนาการพรรคการเมืองในประเทศไทย.....	70
สรุป.....	74
4. การก่อกำเนิดและการดำเนินงานของพรรคความหวังใหม่.....	75
สภาพแวดล้อมก่อนการกำเนิดพรรคความหวังใหม่.....	75
ผู้ก่อตั้งพรรคความหวังใหม่.....	75
กำเนิดพรรคความหวังใหม่.....	76
โครงสร้างบริหารงานของพรรคความหวังใหม่.....	79
การพิจารณาเลือกสรรผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรค.....	83
คุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้ง.....	87
สรุป.....	91
5. บทวิเคราะห์.....	93
6. บทสรุป	116
รายการอ้างอิง.....	121
ภาคผนวก.....	167

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
3.1	จำนวนผู้สมัครที่พรรคต่างๆ ส่งและได้เป็น ส.ส. พ.ศ. 2531 จำแนกตามพรรค และภาค	69
4.1	จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เลือกตั้ง 22 มีนาคม 2535 จำแนกตามพรรค.....	79
4.2	จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เลือกตั้ง 13 กันยายน 2535 จำแนกตามพรรค.....	80

สารบัญรูปประกอบ

รูปที่	หน้า
2.1 การจัดองค์การของพรรคแรงงานของอังกฤษ	23
2.2 การจัดองค์การของพรรคอนุรักษนิยมของอังกฤษ.....	24
2.3 การจัดองค์การของพรรคการเมืองในสหรัฐอเมริกา.....	25
2.4 องค์ประกอบของพรรคการเมือง.....	39
2.5 การเงินของพรรคการเมือง.....	41
5.1 โครงสร้างการจัดองค์การของพรรคความหวังใหม่.....	105